

Samenvatting

In maart 2020 heeft het kabinet in verband met corona diverse maatregelen afgekondigd waaronder de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Naast een aanvullende uitkering voor levensonderhoud voorzag de regeling ook in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen op te vangen. De verstrekte leningen moeten weer worden terugbetaald. De Tozo is gelieerd aan de Participatiewet, waardoor deze laatste een wettelijke basis biedt voor terug- en invordering van de lening. Het ontbreekt echter aan nadere beleidsregels. Daarin wordt nu voorzien. Het college van Maastricht stemt in met bijgaande nadere Beleidsregels Terug- en invordering bedrijfskapitaal Tozo.

Beslispunten

1. Instemmen met bijgaande Beleidsregels Terug- en invordering bedrijfskapitaal Tozo (inclusief Tozo buitenland)

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 7 juni 2022:

Conform.

1. Aanleiding

In maart 2020 heeft het kabinet in verband met corona diverse maatregelen afgekondigd waaronder de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Naast een aanvullende uitkering voor levensonderhoud voorzag de regeling ook in een lening voor bedrijfskapitaal om Liquiditeitsproblemen op te vangen. De verstrekte leningen moeten weer worden terugbetaald. De Tozo is gelieerd aan de Participatiewet, waardoor deze laatste een wettelijke basis biedt voor terug- en invordering van de lening. Het ontbreekt echter aan nadere beleidsregels. Met bijgaande beleidsregels wordt daar nu in voorzien.

2. Context

- artikel 17 lid 2, 58 lid 2, 59, 60 en 62f onderdeel b van de Participatiewet (Pw);
- artikel 16 van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo);
- titel 4.3 en art. 4:94 van de Algemene wet bestuursrecht;

3. Gewenste situatie

In het kader van de corona-crisis heeft het kabinet in maart 2020 diverse maatregelen afgekondigd waaronder de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Deze regeling voorzag in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud wanneer het inkomen als gevolg van de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalde en in een lening voor bedrijfskapitaal ter voorkoming van liquiditeitsproblemen. De lening voor bedrijfskapitaal bedroeg maximaal € 10.157,- en gold per bedrijf en per ondernemer.

Maastricht heeft de Tozo regeling niet alleen voor zichzelf uitgevoerd maar ook voor de gemeenten Beek, Gulpen-Wittem, Meerssen, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, en Valkenburg aan de Geul en voor de intergemeentelijke sociale dienst ISD-BOL.

Daarnaast heeft Maastricht de Tozo, voor wat betreft het verstrekken van bedrijfskapitaal, ook uitgevoerd ten behoeve van de zelfstandige die rechtmatig woonachtig is in een van de andere landen van de EU of EER of in Zwitserland en van wie het eigen bedrijf of zelfstandig beroep rechtmatig is gevestigd in Nederland (ook wel Tozo buitenland genoemd).

De gehele Tozo regeling (die overigens 5 uitvoeringsperiodes kende) is per 1 oktober 2021 geëindigd in die zin dat zelfstandig ondernemers er geen beroep meer op kunnen doen.

De leningen voor bedrijfskapitaal moeten met ingang van 1 juli 2022 weer worden terugbetaald (artikel 16 van de Tozo). Uitgangspunt binnen de Tozo is dat gedurende de looptijd van de lening van 60 maanden de lening volledig wordt terugbetaald. Omdat de Tozo verbonden is aan de Participatiewet is er een wettelijk kader voor terug- en invordering, maar het ontbreekt aan nadere

beleidsregels. Die moeten invulling geven aan de bevoegdheden genoemd in de artikelen 58, lid 2, 59, 60 en 62f onderdeel b van de Participatiewet. Die bevoegdheid houdt niet in dat ervoor kan worden gekozen er geen gebruik van te maken en dat dus niet wordt terug- en ingevorderd. Niet alleen de terugbetalingsverplichting verzet zich hiertegen, maar ook de wettelijk verankerde financiële verantwoordingsstructuur richting ministerie van SZW die ook ziet op een adequate verantwoording rondom terug- en invordering. Verder zijn er ook nadere beleidsregels opgenomen rondom kwijtschelding. Die vinden een aparte wettelijke basis in titel 4.3 van de Awb.

De beleidsregels zijn geënt op de modelbeleidsregels die Stimulanz (een landelijke organisatie ter ondersteuning van sociale diensten) in overleg met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft opgesteld. Daarbij is gekeken naar de regels rondom terug- en invordering in het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004.

Omdat Maastricht ook zorgdraagt voor het innen van de openstaande leningen bedrijfskapitaal voor eerdergenoemde gemeenten en voor de intergemeentelijke sociale dienst ISD-BOL is het de bedoeling dat, met name vanuit het belang van uniformiteit en rechtsgelijkheid, door alle gemeentelijke colleges en door het Dagelijks Bestuur van ISD-BOL dezelfde beleidsregels worden vastgesteld.

Zoals eerder al is aangegeven geldt vanaf 1 juli 2022 een terugbetalingsverplichting. Zelfstandig ondernemers betalen 2% rente over de nog openstaande vordering. Zij zijn er in december 2021 per brief op gewezen dat de terugbetalingsverplichting is opgeschoven naar 1 juli 2022 en dat ze in die maand een betalingsvoorstel zullen ontvangen. Kan de debiteur/zelfstandige om gegronde redenen het voorgesteld aflossingsbedrag niet betalen dan kunnen op basis van de beleidsregels nieuwe afspraken worden gemaakt.

De beleidsregels zijn transparant en bieden ruimte voor maatwerk. Het doel is weliswaar dat de gehele vordering wordt terugbetaald maar de beleidsregels zijn er primair op gericht dat dit gebeurt in goed overleg met de debiteur/zelfstandige en met oog voor zijn omstandigheden.

Meer specifiek kan nog worden vermeld dat in hoofdstuk 1 beschreven staat wanneer het kapitaal direct opeisbaar is en wanneer de terug- en invordering plaatsvindt. Ook zijn hier regels opgenomen voor rente- en aflossingsverplichtingen.

Hoofdstuk 2 beschrijft de hoogte van de aflossing, de termijnen van invordering, de mogelijkheid van uitstel van betaling en wat de mogelijkheden zijn van de gemeente als de ondernemer niet of niet meer voldoet aan de betalingsverplichtingen.

Hoofdstuk 3 vermeldt wanneer van verdere invordering kan worden afgezien of wanneer de vordering kan worden kwijtgescholden.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing

6. Personeel en organisatie

Het innen van de verstrekte leningen bedrijfskapitaal Tozo zal gepaard gaan met extra personele inzet. De uitvoeringspraktijk moet gaan uitwijzen wat die jaarlijkse inzet zal zijn. Er is in ieder geval genoeg financiële dekking vanuit een dekkingsreserve Tozo. In paragraaf 8 wordt hier verder op ingegaan.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing

8. Financiën

Er is in de gehele Tozo-periode aan 385 Maastrichtse ondernemers een lening voor bedrijfskapitaal verstrekt, waarbij thans aan vorderingen een bedrag openstaat van in totaal € 3.480.648,-.

Het aantal grensondernemers dat een lening ontving, bedroeg 214. In totaal gaat het hier om een openstaand bedrag van € 2.006.810,-.

Het vaststellen van de beleidsregels Terug- en invordering bedrijfskapitaal Tozo (inclusief Tozo buitenland) heeft buiten evt. personele kosten geen financiële consequenties voor de gemeente.

De verstrekte Tozo leningen voor bedrijfskapitaal zijn declarabel bij het Rijk en de baten uit terug- en invordering komen weer ten goede aan het Rijk. Ook het risico van oninbaarheid van de verstrekte kredieten Tozo ligt bij het Rijk. De gemeente verantwoordt zich achteraf, na afloop van het uitvoeringsjaar, op de gebruikelijke wijze (via het systeem van Single Information Single Audit: SiSa) aan het Rijk over de bestedingen en de baten. De daadwerkelijke ontvangsten en daarmee ook de afdrachten worden dan inzichtelijk gemaakt. E.e.a. verloopt dus budgettair neutraal.

De extra personele inzet voor het innen van de openstaande leningen bedrijfskapitaal wordt bekostigd uit de middelen die voor de volledige uitvoering van de Tozo door het ministerie van SZW per gemeente beschikbaar zijn gesteld en die inmiddels zijn geland in een dekkingsreserve Tozo. Dit is een totaalreserve van alle deelnemende gemeenten voor het dekken van nog te maken uitvoeringskosten in het kader van de uitvoering van de Tozo. Dus niet alleen uitvoeringskosten

rondom de inning van leningen bedrijfskapitaal zoals benoemd in dit collegevoorstel maar ook uitvoeringskosten die te maken hebben met de inning van nog openstaande vorderingen levensonderhoud Tozo.

De dekkingsreserve valt onder verantwoordelijkheid van de projectleider Tozo. Uitvoeringskosten kunnen hieruit worden betaald.

Vanaf juli 2022 geldt de terugbetalingsverplichting voor de leningen bedrijfskapitaal. Het proces rondom terugbetaling zal periodiek worden gemonitord zodat meer inzicht zal ontstaan in de feitelijke meerjarige ontwikkeling van de uitvoeringskosten.

De uitvoeringskosten rondom inning van leningen bedrijfskapitaal van grensondernemers kunnen volledig bij het Rijk worden gedeclareerd en komen dus niet ten laste van de dekkingsreserve.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

Niet van toepassing

11. Voorstel

1. Instemmen met bijgaande Beleidsregels Terug- en invordering bedrijfskapitaal Tozo (inclusief Tozo buitenland).

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De voortgang rondom het terugbetalen en terugvorderen van bedrijfskapitaal Tozo zal jaarlijks kort worden geëvalueerd. Daarnaast zal jaarlijks de Sisa verantwoording plaatsvinden.

Ook richting deelnemende gemeenten.